

13/32

Peněžní prostředky určené na rozvoj cestovního ruchu

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2013 pod číslem 13/32. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Pavel Hrnčář.

Cílem kontroly bylo prověřit poskytování, čerpání a užití peněžních prostředků určených na rozvoj cestovního ruchu.

Kontrolováno bylo období od roku 2007 do roku 2013, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující. Kontrola byla prováděna od září 2013 do března 2014.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“);
Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod, Brno;
Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad, České Budějovice;
Regionální rada regionu soudržnosti Severovýchod, Hradec Králové;
Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, Olomouc,

a vybraní příjemci peněžních prostředků:

Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism, Praha (dále jen „CzechTourism“);
statutární město Brno;
město Luhačovice;
město Třebíč;
město Žirovnice;
ZOO Dvůr Králové a.s., Dvůr Králové nad Labem;
K3 SPORT, s.r.o., Olomouc;
Malý zámeček, s.r.o., Herálec;
ŽLTC s.r.o., Brno;
Biskupství plzeňské, Plzeň;
Sportovní klub Nové Město na Moravě;
Nadace Tomistoma, Protivín.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podala Regionální rada regionu soudržnosti Severovýchod, Hradec Králové, byly vypořádány vedoucí skupiny kontrolujících rozhodnutím o námitkách. Odvolání Regionální rady regionu soudržnosti Severovýchod, Hradec Králové, bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XII. zasedání, konaném dne 30. června 2014,

schválilo usnesením č. 4/XII/2014

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Kontrola byla zaměřena na plnění úlohy MMR v oblasti cestovního ruchu a na poskytování a čerpání podpory cestovního ruchu z *Národního programu podpory cestovního ruchu* (evidenční číslo 117 710), z *Integrovaného operačního programu* a čtyř regionálních operačních programů.

MMR je podle ustanovení § 14 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ústředním orgánem státní správy mimo jiné pro věci cestovního ruchu. MMR zpracovalo *Koncepci státní politiky cestovního ruchu v České republice na období let 2007 až 2013* (dále také „Koncepce 2007–2013“), která byla schválena usnesením vlády č. 1239/2007¹ a *Koncepci státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2014–2020* (dále také „Koncepce 2014–2020“), která byla schválena usnesením č. 220/2013².

MMR je správcem Národního programu podpory cestovního ruchu, jehož plánovaná potřeba pro období 2010 až 2017 z prostředků státního rozpočtu činí 331 mil. Kč. MMR je řídicím orgánem *Integrovaného operačního programu* (dále také „IOP“), kde v rámci prioritních os 4a a 4b³ – *Národní podpora cestovního ruchu* bylo alokováno pro období 2007 až 2013 celkem 1 730 mil. Kč z prostředků *Evropského fondu pro regionální rozvoj* (dále také „ERDF“), přitom podíl spolufinancování z prostředků státního rozpočtu činí 305,6 mil. Kč.

Propagace České republiky jako destinace cestovního ruchu je hlavní úlohou státní příspěvkové organizace CzechTourism, jejímž zřizovatelem je MMR. Příspěvek pro CzechTourism z prostředků státního rozpočtu činil v letech 2007 až 2013 celkem 2 700 mil. Kč⁴. Kontrola se zaměřila na CzechTourism jako příjemce dotace z *Integrovaného operačního programu*.

V kontrolovaných čtyřech regionálních operačních programech (dále také „ROP“), jejichž řídicími orgány jsou regionální rady regionů soudržnosti Jihovýchod, Jihozápad, Severovýchod a Střední Morava, bylo na podporu cestovního ruchu pro období 2007 až 2013 alokováno celkem 15 548 mil. Kč⁵.

Od roku 2007 do doby ukončení kontroly bylo celkem proplaceno v rámci uvedených programů na podporu cestovního ruchu celkem 10 643 mil. Kč, z toho 9 202 mil. Kč z prostředků *Evropského fondu pro regionální rozvoj* a 1 441 mil. Kč z národních zdrojů.

1 Usnesení vlády ČR ze dne 7. listopadu 2007 č. 1239, o *Koncepci státní politiky cestovního ruchu v České republice na období let 2007 až 2013*.

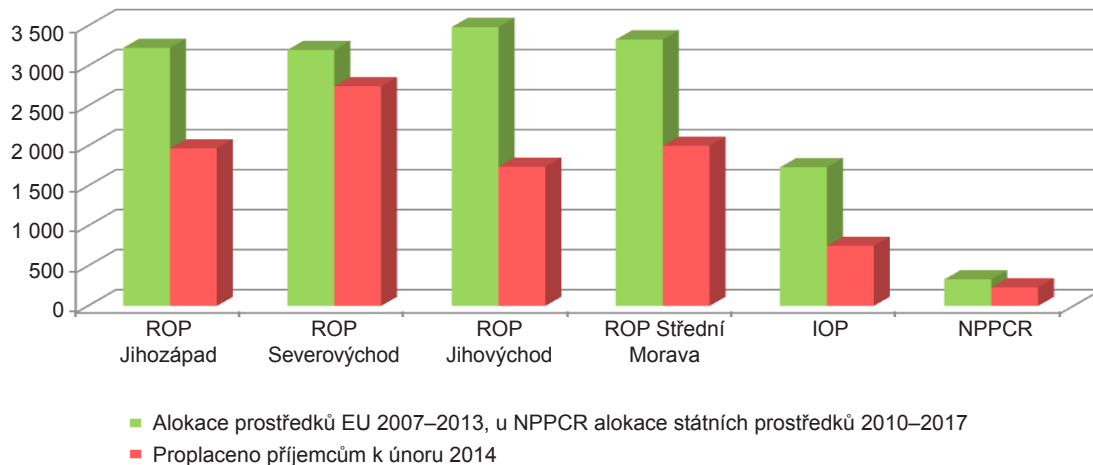
2 Usnesení vlády ČR ze dne 27. března 2013 č. 220, o *Koncepci státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2014–2020*.

3 Podpora cestovního ruchu je z IOP poskytována odděleně pro cíl *Konvergence* – prioritní osa 4a – a pro cíl *Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost* – prioritní osa 4b. Peněžní prostředky jsou pro oba cíle odděleny, proto jsou stejné aktivity *Integrovaného operačního programu* realizovány prostřednictvím vždy dvou oddělených párových projektů. V tomto kontrolním závěru jsou příslušné párové projekty uvedeny jako jeden projekt.

4 Za rok 2013 byl vzat údaj z upraveného rozpočtu.

5 Pro regionální operační programy byl použit kurz 26 Kč/€.

Graf č. 1 – Stav čerpání peněžních prostředků alokovaných na cestovní ruch u kontrolovaných programů k únoru 2014 (v mil. Kč)

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Činnost MMR jako orgánu státní správy pro věci cestovního ruchu

Realizace opatření koncepce státní politiky cestovního ruchu a tomu odpovídající finanční podpora nejsou uceleně koordinovány. Přestože je MMR ústředním orgánem státní správy pro věci cestovního ruchu, nemá k tomu dostatečné nástroje.

Podle Koncepce 2007–2013 a jejího prováděcího dokumentu se kraje měly podílet na realizaci většiny opatření a aktivit státní politiky cestovního ruchu, a to přímo jako garanti a realizátoři, nebo na realizaci měly alespoň spolupracovat. Tvorba a realizace koncepce rozvoje cestovního ruchu na území krajů spadá do samostatné působnosti krajů. Vláda svým usnesením¹ doporučila hejtmanům spolupracovat a koncepci státní politiky využít pro zpracování a aktualizaci krajských programů rozvoje cestovního ruchu a dalších souvisejících strategických dokumentů. Zajištění vazby státní politiky cestovního ruchu na koncepci rozvoje cestovního ruchu na území krajů a realizace jejich opatření tak bylo pro kraje dobrovolné.

Koncepce 2007–2013 byla realizována mimo jiné i programy, které MMR neřídí ani nespravuje – jedná se o nejméně pět operačních programů, sedm regionálních operačních programů a další nástroje financované ze státního rozpočtu nebo fondů Evropské unie. MMR nemělo u těchto programů a nástrojů žádný vliv na stanovení jejich alokace či rozpočtu ani na skutečné výdaje v souvislosti s podporou rozvoje cestovního ruchu. Nemohlo ovlivnit zaměření opatření a aktivit těchto programů a nástrojů a podmínek čerpání podpory z těchto programů a nástrojů. Z pohledu jejich vazby na plnění opatření koncepce státní politiky cestovního ruchu je MMR mohlo jen připomínkovat, a to pouze v případech, kdy bylo připomínkovým místem. Vláda uložila jednotlivým ministrům spolupracovat na realizaci opatření, k čemuž měla sloužit mezirezortní koordinační komise pro cestovní ruch zřízená již v roce 2004. Ta však nekoordinovala věcné zaměření ani finanční zajištění podpory cestovního ruchu z jednotlivých programů. Jednání komise byla převážně informativního charakteru, pro členy komise z nich nevyplývaly žádné úkoly. V letech 2008, 2009, 2011 a 2013 komise nezasedala vůbec.

MMR v nové koncepci pro období 2014–2020 uvádí řadu principů a potřebných opatření, které by měly ovlivnit chování subjektů v cestovním ruchu, a řadu prováděcích dokumentů, které by měly být vytvořeny. Vyjma vazby koncepcí krajů a státu v oblasti cestovního ruchu, která by měla být řešena zákonem o cestovním ruchu, ale nevyplývá, jak bude zajištěno, aby příslušné subjekty byly povinny dodržovat tyto

principy a realizovat opatření koncepce a jejich prováděcích dokumentů. Výši prostředků potřebných na realizaci této nové koncepce MMR odhadlo na 21 000 mil. Kč.

MMR nemá dostatečný přehled, kolik prostředků a z jakých zdrojů bylo na podporu cestovního ruchu v minulosti vynaloženo. Jen některé z programů realizujících Koncepci 2007–2013 obsahují opatření zaměřená přímo na cestovní ruch. Opatření, aktivity a projekty ostatních programů se rozvoje cestovního ruchu do určité míry dotýkají. Ve zprávě o plnění koncepce, kterou předložilo vládě, MMR uvedlo, že od konce roku 2007 do června 2013 v oblasti cestovního ruchu bylo podpořeno přes 4 500 projektů s celkovou dotací přes 49 000 mil. Kč. MMR uvedený počet projektů a výši dotace převzalo z analýzy dat monitorovacích systémů, kterou zadalo zpracovat externí firmě za úhradu ve výši 470 tis. Kč. Míra zaměření těchto projektů na rozvoj cestovního ruchu je neprůkazná a obtížně zjištělná. Dle zjištění NKÚ do uvedené zprávy MMR nezahrnulo vyčerpaný příspěvek CzechTourismu z prostředků státního rozpočtu ve výši 2 700 mil. Kč ani dotace poskytované nevládním neziskovým organizacím na cestovní ruch, které činily v letech 2007 až 2013 celkem 935 mil. Kč.

MMR nestanovilo očekávanou míru naplnění cílů Koncepce 2007–2013, a nemohlo ji tak porovnat se skutečností. Výkonnost cestovního ruchu přitom stagnovala nebo dokonce klesala. Hlavními záměry priorit Koncepce 2007–2013 bylo výrazné rozšíření a zkvalitnění nabídky moderních turistických produktů a programů, podpora malého a středního podnikání v cestovním ruchu, prodloužení délky pobytu turistů, růst příjmů z cestovního ruchu, výrazné zkvalitnění a rozšíření nabídky infrastruktury cestovního ruchu, výrazné zkvalitnění nabídky kulturního dědictví a přírodního bohatství pro cestovní ruch, zvýšení zaměstnanosti a životní úrovně místního obyvatelstva, zvýšení konkurenceschopnosti regionální nabídky cestovního ruchu, zvýšení konkurenceschopnosti cestovního ruchu, zvýšení zahraniční pobytové návštěvnosti a zvyšování kvalifikace lidských zdrojů v cestovním ruchu. Očekávanou míru zvýšení uvedených oblastí však MMR nestanovilo.

MMR stanovilo jako strategické cíle Koncepce 2007–2013:

- posílení postavení cestovního ruchu v národním hospodářství – měřeno růstem absolutní výše HDP vytvořeného cestovním ruchem, zvýšením zaměstnanosti v cestovním ruchu;
- růst konkurenceschopnosti cestovního ruchu České republiky v evropském prostoru – měřený růstem výdajů zahraničních turistů v České republice;
- růst objemu pobytového cestovního ruchu v České republice včetně růstu objemu domácího cestovního ruchu.

Očekávanou výši růstu hodnot statistických ukazatelů uvedených v Koncepci 2007–2013 MMR nevyčíslilo, a tudíž ji nebude moci porovnat se skutečností. Na plnění hodnot těchto ukazatelů ale mají vliv i jiné faktory než programy a nástroje realizující koncepci. Podle údajů satelitního účtu cestovního ruchu⁶ měl vývoj hodnot těchto ukazatelů v letech 2007 až 2011 převážně stagnující či klesající tendenci.

Pokles výkonnosti cestovního ruchu a jeho přínosu pro růst národního hospodářství od roku 2007 potvrzuje zpráva o plnění Koncepce 2007–2013 za období 7/2011–6/2013, kterou MMR předložilo k informaci vládě. Rovněž podle *Hodnocení dopadů regulace (RIA)* k věcnému záměru zákona o podpoře rozvoje cestovního ruchu k říjnu 2013 dlouhodobě klesá podíl cestovního ruchu na makroekonomických ukazatelích, kladné saldo bilance cestovního ruchu se dlouhodobě snižuje, klesá počet zaměstnaných osob v cestovním ruchu a dlouhodobě se snižuje i finanční přínos cestovního ruchu pro veřejné rozpočty.

Podle usnesení vlády č. 1239/2007¹ bylo ministru pro místní rozvoj ve spolupráci s dalšími ministerstvy a ČSÚ uloženo předkládat vládě vždy do 30. června každého druhého kalendářního roku, počínaje rokem 2009, zprávu o plnění Koncepce 2007–2013. MMR zpracovalo tři zprávy o plnění Koncepce 2007–2013, které předložilo vládě pro informaci. Uvedlo zde pouze neúplný počet realizovaných projektů a výše dotací zjištěných externí firmou a popis, kým a jakým způsobem jsou opatření realizována. Přesto v nové Koncepci 2014–2020 MMR identifikovalo nedostatky v podpoře cestovního ruchu, kterých by se mělo vyvarovat.

⁶ Satelitní účet cestovního ruchu zpracovává Český statistický úřad; poskytuje informace a data o ekonomickém postavení odvětví cestovního ruchu.

2. Národní program podpory cestovního ruchu

Národní program podpory cestovního ruchu měl být jedním z nástrojů implementace Konceptce 2007–2013. Hlavním cílem *Národního programu podpory cestovního ruchu* bylo vytvořit nástroj, který efektivním způsobem přispěje k rozvoji cestovního ruchu.

Tabulka č. 1 – Přehled rozpočtu a čerpání prostředků *Národního programu podpory cestovního ruchu* (v mil. Kč)

	Schválený rozpočet na začátku roku	Upravený rozpočet*	Výše dotace podle rozhodnutí	Skutečné čerpání	Počet realizovaných akcí v roce
2010	100	80,00	64,33	64,32	36
2011	72	72,00	68,69	68,69	42
2012	60	53,99	48,07	48,05	35
2013	50	55,95	50,12	50,10	31
Celkem	282	261,94	231,21	231,16	144

Zdroj: MMR.

* Včetně nároku nespotřebovaných výdajů.

MMR nesledovalo, zda výsledky programu skutečně naplňují zadaný cíl. Program měl zpřístupnit aktivity spojené s cestováním i znevýhodněným skupinám obyvatel (rodinám s dětmi, mládeži, studentům, seniorům, hendikepovaným osobám). MMR v rámci programu např. podpořilo dotací 1,224 mil. Kč zřízení půjčovny osobních transportérů Segway a dotací 0,955 mil. Kč vybudování půjčovny elektrokol a dětských elektrických vozítek. MMR také poskytlo dotaci ve výši 2,246 mil. Kč na pořízení automobilu pro sedm osob pro potřeby přepravy návštěvníků hotelu z řad seniorů a osob s omezením, potisk auta, reklamu v tisku, organizaci presstripu, prezentaci na veletrzích, software pro registraci a koordinaci návštěvnických aktivit, kulinářských prezentací, vydání letáků, brožur a knih, videoprezentací. Ze závěrečného hodnocení akce ale nebylo jasné, do jaké míry byly realizované aktivity skutečně zaměřeny na cílovou skupinu. Po závěrečném vyhodnocení akcí nebyli příjemci podpory povinni informovat MMR o tom, jak dodržují podmínky udržitelnosti akcí, a MMR tuto skutečnost následně neověřovalo.

Hodnocení kvality žádostí a finančního a ekonomického zdraví akcí v rámci *Národního programu podpory cestovního ruchu* mělo vysoce subjektivní charakter. MMR použilo pro hodnocení žádostí v letech 2010 až 2013 sedm hodnotitelů, kterým za to uhradilo 999 tis. Kč. Přestože podle metodiky hodnocení žádostí měli být hodnotitelé nezávislí na hodnocených projektech, MMR tuto povinnost hodnotitelům nestanovilo. Hodnotitele pouze zavázalo, že musí zachovávat mlčenlivost v souvislosti s hodnocením. MMR stanovilo pro hodnocení žádostí o podporu kritéria (potřebnost akce pro cílové skupiny, komplexnost, reálnost, dlouhodobá udržitelnost akce, zohlednění rizik, reálnost a hospodárnost rozpočtu apod.), u nichž mohla žádost získat příslušný stanovený maximální počet bodů. Hodnotitelé při hodnocení žádostí vycházeli z podnikatelského záměru předkládaného žadatelem a míru splnění kritérií a příslušný počet bodů stanovili podle svého úsudku. Posouzení kritérií od jednotlivých hodnotitelů se v některých případech významně lišilo.

MMR nestanovilo vypovídající ukazatele pro vyhodnocení plnění cílů *Národního programu podpory cestovního ruchu*. MMR hodnotí program formálně počtem zpracovaných analýz, marketingových plánů, nákupů služeb, veletrhů, seminářů, kampaní, tiskových medií, pořízené projekční techniky, webových stránek, bezbariérových přístupů, hřišť, dětských koutků apod. Vypovídající ukazatele přínosů pro rozvoj cestovního ruchu nestanovilo. Bude tak velmi obtížné vyhodnotit, zda a popř. jakou měrou přispěla podpora k naplnění stanovených cílů programu, kterými jsou: zvýšení příjmů státního a místních rozpočtů, uvolnění nevyužitého potenciálu cestovního ruchu, zachování zaměstnanosti v oblasti cestovního ruchu a vytvoření podmínek pro zajištění pracovních míst v podnicích cestovního ruchu, začlenění nových cílových skupin do aktivit cestovního ruchu, pro které je účast na cestovním ruchu obtížná.

3. Podpora cestovního ruchu z *Integrovaného operačního programu*

Podpora cestovního ruchu je poskytována v rámci dvou prioritních os s národním a systémovým zaměřením. Příjemci podpory jsou organizační složky státu a jimi zřizované příspěvkové organizace, nestátní neziskové organizace a zájmová sdružení právnických osob s celorepublikovou působností v cestovním ruchu. Zprostředkujícím subjektem je Centrum pro regionální rozvoj ČR. Podpora je zaměřena na zavedení národního informačního portálu, národních a mezinárodních standardů ve službách cestovního ruchu, marketing, prezentaci a propagaci kulturního a přírodního bohatství, kulturního průmyslu a služeb s využitím pro cestovní ruch na národní úrovni a prezentaci ČR jako destinace cestovního ruchu.

Tabulka č. 2 – Přehled alokace a čerpání prostředků národní podpory cestovního ruchu z *Integrovaného operačního programu* (v mil. Kč)

Prioritní osa	Alokace 2007–2013		Poskytnuté prostředky podle rozhodnutí o poskytnutí dotace		Proplaceno příjemcům podpory	
	ERDF	SR ⁷	ERDF	SR ⁷	ERDF	SR ⁷
4a	1 608	284	1 438	254	696	123
4b	124	22	111	19	54	9
Celkem	1 732	306	1 549	273	750	132

Zdroj: MMR.

Kontrola se zaměřila na sedm projektů s celkovými finančními potřebami ve výši 580 mil. Kč, z nichž tři projekty byly realizovány CzechTourismem a čtyři projekty realizovalo MMR (viz příloha). U dalšího projektu realizovaného CzechTourismem s názvem *Zavedení národního informačního portálu cestovního ruchu s podporou call centra* byl ověřen jen stav jeho realizace.

Nedostatky zjištěné u příjemců podpory z *Integrovaného operačního programu*

Projekty *Upevnění postavení České republiky a její konkurenceschopnosti v cestovním ruchu, Rebranding a marketingová podpora příjezdového cestovního ruchu a Česko chutná skvěle*, realizované CzechTourismem, **nebyly dostatečně připraveny**. CzechTourism v průběhu realizace měnil aktivity projektů, strukturu jejich rozpočtu, zadávací řízení, cílové hodnoty indikátorů a termíny dokončení realizace. Cílem projektů byl růst rozvoje cestovního ruchu, vytvoření podmínek pro zvýšení příjezdového cestovního ruchu, růst konkurenceschopnosti a zaměstnanosti v cestovním ruchu. **Pro hodnocení těchto cílů CzechTourism nestanovil odpovídající ukazatele** a projekty hodnotil počtem kampaní a marketingových produktů. Z průzkumu zadaného CzechTourismem zaměřeného na to, jak turisté reagují na kampaň na webových stránkách a billboardech v rámci projektu *Upevnění postavení České republiky a její konkurenceschopnosti v cestovním ruchu*, vyplynulo, že turistům nebylo jasné, zda se jedná o Českou republiku, informace byly nepřehledné, nejasné a turisté nevěděli, kam se obrátit pro jejich upřesnění.

Projekt zavedení národního informačního portálu cestovního ruchu je zpožděn, což může vést k ohrožení realizace tohoto projektu.

Vytvoření jednotného informačního systému cestovního ruchu bylo naplánováno opatřením *Koncepce státní politiky cestovního ruchu z roku 1999* a *Koncepce státní politiky cestovního ruchu na období 2002–2007*. Již kontrolní závěr NKÚ z kontrolní akce 07/23⁸ poukazoval na to, že tento projekt nebyl realizován, přestože koncepce s ním počítaly. Zavedení národního informačního a rezervačního systému cestovního ruchu a napojení na evropský informační portál cestovního ruchu bylo i jednou z aktivit *Koncepce 2007–2013*. Projekt začal realizovat CzechTourism s podporou ve výši 139 mil. Kč z prostředků Evropské unie a státního rozpočtu v rámci *Integrovaného operačního programu*. Pravidla programu však umožňují realizovat jen informační systém bez rezervačního. Přestože projekt je realizován od roku 2012 a má být ukončen v červnu 2015, bylo k únoru 2014 proplaceno jen 9 % z alokovaných prostředků.

⁷ SR – peněžní prostředky státního rozpočtu.

⁸ Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 07/23 – *Finanční prostředky určené v rámci Společného regionálního operačního programu na rozvoj cestovního ruchu a na regeneraci a revitalizaci vybraných měst* (zveřejněn v části 2/2008 *Věstníku NKÚ*).

MMR při přípravě a realizaci projektu *Národní systém kvality služeb cestovního ruchu v České republice* u části vynaložených prostředků nezajistilo dostatečnou efektivnost, případně hospodárnost. Nelze vyloučit riziko, že MMR nebude schopno zajistit zdroje financování dalšího rozvoje a inovace tohoto systému.

MMR začalo v roce 2009 realizovat systém kvality služeb cestovního ruchu třemi projekty s finanční potřebou ve výši 142 mil. Kč z *Integrovaného operačního programu*, kde bylo zároveň řídicím orgánem programu i příjemcem prostředků z tohoto programu. Protože ale projekty připravilo nedostatečně, po uhrazení 11,8 mil. Kč je předčasně ukončilo. Přestože část výdajů ve výši 6,4 mil. Kč zahrnuje do nového projektu *Národní systém kvality služeb cestovního ruchu v České republice*, popsany postup nedostatečné přípravy, částečné realizace a předčasného ukončení projektů nezajišťuje co nejvyšší efekt z prostředků vynaložených na uvedené tři projekty.

Projekt *Národní systém kvality služeb cestovního ruchu v České republice* zahrnuje vytvoření českého standardu kvality služeb cestovního ruchu, značky kvality, marketingového názvu, vzdělávacích kurzů a jejich realizaci a institucionální zabezpečení prostřednictvím specializovaného pracoviště. Cílem této certifikace je prozatím bezplatné ověření výsledků dosažených zúčastněnými subjekty v oblasti zvyšování kvality služeb v cestovním ruchu a udělení značky kvality, což má být následně zpoplatněno. MMR sice předpokládá dobudování, další rozvoj a inovace systému, ale zdroj financování k tomu nemá zatím zajištěn. Podle MMR bylo k únoru 2014 z plánovaných 2 280 subjektů celkem 643 subjektů klasifikováno a certifikováno, ale ukazatel „počet nově klasifikovaných a certifikovaných subjektů v oblasti cestovního ruchu“ nic nevypovídá o počtu subjektů, které získaly značku kvality služeb. Přestože projekt má být ukončen v červnu 2015, značku českého systému kvality služeb získalo zatím jen 12 subjektů.

Z celkových 95 mil. Kč bylo k únoru 2014 proplaceno na tento projekt 41 mil. Kč. MMR proplatilo mimo jiné i výdaje externí firmě za právní poradenství za účelem tvorby zadávací dokumentace (definování předmětu, hodnotících kritérií, stanovení předpokládané hodnoty a její odůvodnění) a za hodnocení uchazečů veřejných zakázek, ačkoliv provádí metodické řízení procesu zadávání veřejných zakázek a podílí se na přípravě souvisejících právních norem. Součástí organizační struktury MMR byl odbor veřejného investování, který měl zabezpečovat metodickou a konzultační činnost vůči zadavatelům včetně stanovisek určených útvarům ministerstva k postupům při zadávání veřejných zakázek. Kromě toho pro uvedený projekt vytvořilo pětičlenný projektový tým, jehož dva členové měli zajišťovat přípravu a realizaci veřejných zakázek včetně dokumentace zadávacích řízení. MMR tak neekonomicky vynaložilo 230 tis. Kč.

4. Podpora cestovního ruchu z vybraných regionálních operačních programů

U čtyř vybraných regionálních operačních programů byla podpora cestovního ruchu poskytována v rámci samostatných prioritních os. Podpora byla zaměřena převážně na rozvoj infrastruktury včetně revitalizace památek a kulturního dědictví, rozvoj služeb a marketingu, zavádění ICT v oblasti řízení a propagaci cestovního ruchu. Cílem podpory bylo zlepšení atraktivnosti regionu, zvýšení efektivnosti využití přírodního a kulturního potenciálu regionu, zvýšení podílu cestovního ruchu na hospodářské prosperitě regionu, zvýšení konkurenceschopnosti a další rozvoj cestovního ruchu v regionu. Očekávanou míru naplnění těchto cílů regionální rady ale nestanovily. Přínosy podpory hodnotily počtem projektů, počtem vybudovaných či zrekonstruovaných ubytovacích zařízení, informačních center, stezek, parkovacích míst, památkových objektů, počtem přístupů na internet, účastí na veletrzích, počtem nově vytvořených pracovních míst, počtem přenocování návštěvníků v regionu, podílem návštěvnosti hostů v ubytovacích zařízeních regionu na návštěvnosti ČR, využitím kapacity ubytovacích zařízení apod.

V rámci čtyř regionálních operačních programů se kontrola zaměřila na 13 projektů, které realizovalo 11 příjemců dotace, s celkovými finančními potřebami ve výši 954 mil. Kč, z toho dotace z prostředků *Evropského fondu pro regionální rozvoj* a z národních zdrojů činila 600 mil. Kč (viz příloha). Zjištěné nedostatky u příjemců podpory se týkaly převážně oblasti zadávání a realizace veřejných zakázek a měly formální nebo méně významný charakter.

III. Shrnutí a vyhodnocení

MMR ve schválené koncepci 2007–2013 stanovilo strategické cíle spočívající v posílení cestovního ruchu v národním hospodářství, ale nestanovilo očekávanou míru naplnění těchto cílů. MMR vykazalo, že od konce roku 2007 do června 2013 bylo na podporu cestovního ruchu vynaloženo nejméně 49 000 mil. Kč z prostředků fondů Evropské unie a národních zdrojů v rámci různých programů a nástrojů. Výkonnost cestovního ruchu přitom stagnovala nebo klesala.

Systém poskytování a hodnocení podpory cestovního ruchu nezajišťuje, aby podpora cestovního ruchu byla průkazně a uceleně koordinována a monitorována a aby zaměření a výše podpory cestovního ruchu byly stanoveny na základě průkazného a uceleného vyhodnocení přínosů již poskytnuté podpory v minulých letech. MMR k takovému monitorování a hodnocení nemá dostatečné nástroje. Přínosy podpory pro rozvoj cestovního ruchu však nesledovali dostatečně ani sami kontrolovaní poskytovatelé podpory, tj. MMR u *Národního programu podpory cestovního ruchu a Integrovaného operačního programu* a čtyři regionální rady u regionálních operačních programů.

Hodnocení žádostí o podporu z *Národního programu podpory cestovního ruchu* bylo vysoce subjektivní. Program měl zpřístupnit cestovní ruch znevýhodněným skupinám obyvatel (rodinám s dětmi, mládeži, seniorům, hendikepovaným osobám apod.), MMR ale nesledovalo, zda realizované projekty uvedenému cíli skutečně slouží.

Z celkových sedmi kontrolovaných projektů z *Integrovaného operačního programu*, jehož řídicím orgánem je MMR, bylo šest nedostatečně připraveno, což u tří z nich vedlo k jejich předčasnému ukončení. Nebyla tak zajištěna dostatečná efektivnost vložených prostředků. Realizace projektu národního informačního portálu cestovního ruchu byla zahájena až v roce 2012, přestože s ním počítaly koncepce cestovního ruchu už od roku 1999. Vzhledem k tomu, že na něj bylo z alokovaných prostředků vyčerpáno k únoru 2014 jen 9 %, nelze vyloučit ohrožení realizace tohoto projektu.

Projekt národního systému kvality služeb cestovního ruchu s alokací 95 mil. Kč má být ukončen v červnu 2015, přitom značku kvality služeb zatím získalo jen 12 subjektů. V případě následného zpoplatnění vstupu do systému, se kterým MMR do budoucna počítá, se zájem o získání značky může ještě snížit. MMR v rámci tohoto projektu uhradilo i 230 tis. Kč externí firmě za poradenství při zadávání a hodnocení veřejných zakázek, přestože MMR připravuje právní normy a metodicky řídí zadávání veřejných zakázek a v organizační struktuře má pro tuto oblast vytvořeny podmínky.

Příloha**Přehled projektů podrobených kontrole NKÚ****(v Kč)**

Název příjemce	Název projektu	Výše podpory podle rozhodnutí/smlouvy	Proplaceno k únoru 2014
Regionální operační programy			
Nadace Tomistoma	Rekonstrukce hospodářského stavení na krokodýlí zoo	34 600 934	30 580 104
Biskupství plzeňské	Revitalizace objektu Františkánského kláštera v Plzni a zřízení muzea církevního umění Plzeňské diecéze	34 597 481	34 377 838
ŽLTC s.r.o.	Sportovní hotel Garni*** – Brno-Židenice	14 956 542	14 885 009
Statutární město Brno	Zpřístupnění brněnského podzemí	59 413 770	59 392 449
	Kostnice u sv. Jakuba	12 565 769	10 951 771
K3 SPORT, s.r.o.	Vybudování sportovně-rekreačního areálu „Kouty“	100 000 000	99 870 451
Město Luhačovice	Městská plovárna Luhačovice	81 563 751	81 563 751
ZOO Dvůr Králové, a.s.	Safari Kemp	29 851 566	25 806 011
	Turistický cíl – Pavilon goril	19 276 900	19 276 900
Město Třebíč	Rekonstrukce objektu Předzámčí s novou interaktivní expozicí – Vnímání všemi smysly	37 356 954	26 629 279
Sportovní klub Nové Město na Moravě	Rozšíření běžeckých tras na Novoměstsku	98 242 835	74 673 930
Malý zámeček, s.r.o.	Zámek Herálec	49 738 551	49 195 281
Město Žirovnice	Revitalizace zámeckého pivovaru – Knoflíkářské muzeum	27 681 665	27 681 665
Integrovaný operační program			
MMR	Zlepšení kvality služeb turistických informačních center	25 500 000	11 801 139*
	Kvalita služeb v segmentu venkovského cestovního ruchu	37 780 000	
	Zavádění národních standardů kvality ve vybraných sektorech cestovního ruchu	78 499 000	
	Národní systém kvality služeb cestovního ruchu v České republice	95 145 449	41 177 418
CzechTourism	Upevnění postavení České republiky a její konkurenceschopnosti v cestovním ruchu	81 047 933	68 230 006
	Rebranding a marketingová podpora příjezdového cestovního ruchu	232 807 000	64 448 345
	Česko chutná skvěle	29 573 650	0
Celkem		1 180 199 750	740 541 347

Zdroj: kontrolní protokoly NKÚ u příjemců podpory.* V tom zahrnuta částka 6 359 215 Kč, která byla převedena do projektu *Národní systém kvality služeb cestovního ruchu v České republice*.